

UVOD

Materija koja je široko regulisana u Evropskoj uniji, do sada, jeste materija priznanja i izvršenja stranih odluka. Od Briselske konvencije koja je donijeta 1968. godine do Konvencije o nadležnosti, priznanju i izvršenju stranih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, koja je donijeta 2009. godine, prošlo je više od četiri decenije. Ono što je osnovni cilj regulisanja priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka jeste olakšano priznanje, odnosno, automatsko priznanje, što je karakteristika zakonodavstva Evropske unije. Činjenica je da status strane sudske odluke zavisi od odnosa jednog zakonodavstva prema priznanju i izvršenju. Izjednačenje strane odluke sa domaćom nije lako definisati. No, ukoliko se odrede pretpostavke koje će dovesti do lakog ili automatskog priznanja strane odluke, tada će se lako odrediti i dejstvo strane odluke. Materija priznanja i izvršenja stranih odluka zavisi takođe od saradnje sudova i drugih organa. Iz predstojeće analize akata Evropske unije vidjećemo zavisnost ove dvije oblasti, ako ih, uopšte, možemo razdvojiti.

Pažnju ćemo posvetiti ne samo aktima koji se odnose na priznanje i izvršenje stranih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (kao i na nadležnost), već je potrebno analizirati i regulisanje uvođenja Evropskog naloga za izvršenje nespornih potraživanja, kao i uvođenja postupka za Evropski nalog za plaćanje. Uredbe Evropske unije koje regulišu ove oblasti, takođe, imaju svoj osnov u pravilima određenim za sprovođenje postupka priznanja i izvršenja stranih odluka. Osvrnućemo se na Briselsku i Lugansku konvenciju, imajući u vidu niz promjena u ovoj oblasti u zadnjih osam godina u pravu Evropske unije. Na kraju, posvetićemo pažnju zakonodavstvu Republike Srpske u ovoj oblasti.